

Sanat Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarında Çalışan Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi

Determination of the Views of Academicians Working in Art Education Institutions on Distance Education

Alper Akgül*

Öz: Türkiye’de, 2020 yılı Mart ayından itibaren tüm dünyada yaşanan salgın sebebiyle geçilen uzaktan eğitim süreci sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında da uygulanmaktadır. Sanat eğitiminin birçok alanında uygulama ağırlıklı olan öğretim metotları da süreçten etkilenmiştir. Süreç içerisinde mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan idareciler, akademisyenler ve öğrenciler bu sürecin tarafları olmuşlardır. Bu çalışmada mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin pandemi sebebi ile geçilen uzaktan eğitimin etkinliğine ve yararına yönelik inançlarını belirlemek amacıyla tarama modelinde bir araştırma yapılarak akademisyenlerin süreç ile ilgili görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Akademisyenler, uzaktan eğitimin ağırlıklı olarak teknik problemler, etkin öğrenme eksikliği, motivasyon eksikliği, katılım yetersizliği ve bireysel farklılıklardan kaynaklanan problemlerle ilerleyebildiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, sanat eğitimi, pandemi.

Abstract: In Turkey, the distance learning process, which was passed due to the Covid-19 pandemic in March 2020, is also applied in higher education institutions that provide art education. Teaching methods, which are practical and practical in many areas of art education, were also affected by the process. During the process, administrators, academicians and students working in institutions that provide vocational arts education have been involved in this process. In this study, a quantitative survey model was conducted to determine the beliefs of academicians working in institutions providing vocational arts education about the effectiveness and benefit of distance education. The main purpose of the study has been to reveal the views of academicians about the distance education process. In the study, academicians stated that distance education can progress mainly due to technical problems, lack of effective learning, lack of motivation, lack of participation and individual differences.

Keywords: Distance education, art education, pandemic.

Giriş

Aralık 2019’da Dünya Sağlık Örgütü, Wuhan’da yeni bir virüs tespit edildiğini açıkladı. Virüs hızla başka şehirlere ve ülkelere yayılmaya başladı ve hızla dünyayı etkisi altına aldı. Bu sebepten dolayı Dünya Sağlık Örgütü tarafından bütün dünyada pandemi (salgın) ilan edildi. Salgının yayılmasıyla dünya genelinde bütün ülkeler sosyal mesafe, uçuş yasağı, şehirlerarası seyahatlerin sınırlandırılması, karantina, sokağa çıkma yasağı gibi uygulamalara başlamışlardır. Eğitim öğretimin uzaktan eğitim ile yapılması bu uygulamaların insan yaşantısını en çok etkileyenlerinden biri olmuştur (Yaman, 2021).

Salgın süreci Türkiye’yi de etkisi altına almıştır. Etkili olduğu ülkelerde gündelik hayatın yanı sıra kurumsal sistemlerin işleyişini de aksatarak kurumların verdiği hizmetlerin değişmesine neden olmuştur. Pandemi büyük sağlık problemlerine ve ölümlere sebep olmuştur. Psikolojik ve mali yönden zorlayıcı sonuçları da beraberinde getirmektedir. (Özkoçak, Koç ve Gültekin, 2020). Türkiye’de eğitim kurumları süreçten etkilenmiş ve zorunluluktan dolayı büyük ve hızlı bir dönüşüm içine girerek uzaktan eğitim modelini uygulamaya başlamışlardır. COVID-19 nedeniyle dünyada ortaya çıkan yeni koşullar bilimi yönlendirmektedir. Üniversiteler yüz yüze eğitimi

*Sorumlu Yazar, Dr. Öğretim Üyesi, Trabzon Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Trabzon- Türkiye. ORCID: 0000-0003-0655-0217, e-posta: alperakgul@trabzon.edu.tr

sürdürme riski yüzünden öğrencilerine uzaktan eğitimle ulaşma yolunu seçmekte, devletler de bu tarz öğrenme yöntemlerini zorunlu hale getirmiş ve yöntemlerin daha fazla kullanılmasını teşvik etmektedir (Yamamoto ve Altun, 2020).

Uzaktan eğitim, öğrencinin ve eğitimcinin fiziksel olarak aynı ortamlarda bulunmadığı, eğitim-öğretim süreçlerinin teknolojik destekle organize edilerek uygulandığı bir eğitim sistemidir. Genel olarak bilgisayar, internet ve eğitim sürecinin icra edileceği iletişim platformlarından oluşmaktadır. Bu platformlar ile uzaktan eğitim süreci içerisinde yer alan öğrenciler ve öğretmenler iletişim halinde öğrenme süreçlerini yürütürler.

Uzaktan eğitim platformlarının kullanılması, salgın öncesi dönemde de uzun yıllar tartışıla gelmiştir. Salgından dolayı milyonlarca öğrencinin evde kalmak zorunda olması, eğitim öğretim süreçlerinin uzaktan yapılması zorunluluğunu getirmiştir (Demir ve Özdaş, 2020). Teknolojideki gelişmeler ile beraber salgın sebebi ile ihtiyaç duyulan acil uzaktan eğitim süreçleri, teknoloji destekli dijital öğrenme ve öğretim faaliyetlerinin çok önemli olduğunu ortaya çıkarmıştır. Acil uzaktan eğitim, normal süreçlerde yürütülen eğitim süreçlerinin ani kriz durumu nedeni ile belirli bir süre için geçici olarak alternatif seçeneklere geçişini ifade etmektedir (Ferri, Grifoni ve Guzzo, 2020; Hodge, Moore, Lockee, Trust ve Bond, 2020). Covid-19 pandemisi nedeni ile tüm dünyada yapılan uygulamaları acil uzaktan eğitim olarak tanımlamak doğru olacaktır. (Ak vd., 2020).

Ani gelişen bu süreç sebebi ile öğretim elemanlarının bilgilendirilmesinin ve düzenli aralıklarla eğitim verilmesi önem kazanmıştır. Pandemi sürecinden edinilen deneyimlerle uzaktan eğitimin gelecekte eğitim sistemlerinin merkezinde yer alabileceği düşünüldüğünde (Telli Yamamoto ve Altun, 2020), uzaktan eğitimin etkinliğinin artırılması geliştirilmesi bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır (Ak vd., 2020).

Sanat eğitiminde uygulamalı öğrenme süreçleri uzun bir geçmişten bu yana etkin bir biçimde kullanılmaktadır ve sanatçının gelişim sürecinde edindiği mesleki birikim ve tecrübenin önemli altyapısını almış olduğu eğitim sürecinde kazanır.

Türkiye’de mesleki sanat eğitimine uzun yıllardır hemen hemen bütün üniversitelerin bünyelerinde yer verilmekte, talep görmektedir. Konservatuvarlar, Eğitim Fakültelerine Bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Sanat ve Tasarım Fakülteleri ile bugün ülke çapında sanatın bütün dallarında akademik düzeyde eğitim verilmektedir. Bu kurumlar Türkiye’nin sanatçı, sanat eğitimcisi, öğretmen ve akademisyen yetiştiren kurumlarıdır.

Sanat eğitimi içerisinde birçok disiplinde (müzik, resim, dans, heykel, tiyatro, sinema vd.) ağırlıklı olarak uygulamaya dayalı olarak eğitim veren yüksek öğretim kurumları zorunlu olarak geçilen uzaktan eğitim sürecinde uzun yıllara dayalı olan öğretim sistemlerini ve geleneklerini değiştirmek zorunda kalmışlardır. Bu zorunluluk akademisyen, öğrenci ve idarecileri sürecin başında zorlamıştır fakat uzaktan eğitim platformları ve teknolojik altyapının süreç içerisinde desteklenmesiyle bir yıl sonunda sistem eksik yönleri de olsa önemli ölçüde bir düzene kavuşmuş ve işlemeye başlamıştır.

Uzaktan eğitim süreci içerisinde sistemde önemli bir işlevi olan akademisyenler hem sistemin işlemesi hem de derslerin devamı için büyük özveriyle çalışmışlar ve önemli ilerlemeler kaydetmişlerdir. Fakat ani gelişen salgın ile beraber sanat eğitimi veren akademisyenlerin uzaktan eğitim süreçlerinde yaşadıkları tecrübeler sonucu süreç ile ilgili edindikleri fikirleri bilinmemekte, bu durum araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde mesleki sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında ders veren akademisyenlerin sistemin etkinliğine ve yararına yönelik görüşlerinin belirlenmesi araştırmanın temel amacıdır.

Araştırma sürecinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitimin yararına ilişkin algıları demografik özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.1. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yarar algıları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.2. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yarar algıları akademik unvanlarına göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.3. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yarar algıları mesleki kıdem yılına göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.4. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yarar algıları çalışılan kuruma göre (devlet üniversitesi, özel üniversite) farklılaşmakta mıdır?
 - 1.5. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yarar algıları çalışılan mesleki sanat eğitimi kurumuna göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.6. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yarar algıları görev yaptıkları öğretim kademesine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.7. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algıları uzaktan eğitim deneyim sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.8. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algıları uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
2. Uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinde yer alan alt boyutlara ait soruların ortalama puanları nedir?
3. Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik olumlu ya da olumsuz görüşleri nasıldır?

Yöntem

Araştırmada temel olarak karma yöntem kullanılan bir araştırmadır. Karma yöntem araştırmaları, araştırmacının bir çalışma veya birbirini izleyen çalışmalar içerisinde nitel ve nicel yöntem, yaklaşım ve kavramları birleştirmesi olarak tanımlanır (Creswell, 2003; Tashakkori ve Teddlie, 1998; Johnson ve Onwuegbuzie, 2004, akt. Gökçek ve Baki, 2012) Araştırmanın nicel boyutunda, akademisyenlerin Türkiye’de 2020 yılı Mart ayından beri iki dönem uygulanan ve halen devam etmekte olan uzaktan eğitim sürecinin yararına yönelik düşünceleri, ürünlerinin etkililiği, öğrenme yaşantılarının zenginliği ve sistemin ekonomikliği alt boyutları çerçevesinde belirlemek amacı ile tarama modeli kullanılarak durum saptaması yapılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma modelidir. (Karasar, 2008). Çalışmada, nicel tarama türlerinden özellikle karşılaştırmaya dayalı ilişkisel tarama çalışması kullanılmıştır. Bu model, çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını veya değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2017) Araştırmanın nitel boyutunda ise çalışmaya katılan akademisyenlere uzaktan eğitim verdikleri süre içerisinde, alanlarında süreçle ilgili olarak olumlu ve olumsuz düşüncelerini yazmaları istenmiş ve bu yönde bir açık uçlu soru sorulmuştur. Sorulara verilen cevaplar olumlu ve olumsuz cevaplar şeklinde iki temaya ayrılarak bu temaların altında verilen cevaplar alt temalarda toplanmış, görüşler belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma grubu

Çalışma grubu Türkiye’de çeşitli illerde bulunan mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan, farklı sanat alanları ile eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde görev yapan 233 akademisyenden oluşmaktadır. Akademisyenler rastlamsal yolla belirlenmiştir. Sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlere görev yaptıkları üniversiteleri tarafından verilen elektronik postaları aracılığı ile veri toplama aracı gönderilmiş ve

akademisyenlerin geri dönüşlerine göre toplanan veriler ışığında araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya çoğunlukla müzik alanında görev yapan akademisyenler yanıt vermiştir. Bu yönde bir ağırlığın olması araştırmanın sınırlılığıdır. Veri toplama araçlarını yanıtlayan akademisyenlere ait demografik bilgilerden edinilen bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1
Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Demografik Bilgileri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	113	48,5
	Erkek	120	51,5
Akademik Unvanınız	Profesör	30	12,9
	Doçent	39	16,7
	Doktor öğretim üyesi	68	29,2
	Öğretim görevlisi	75	32,2
	Uzman / Okutman	4	1,7
	Araştırma görevlisi	17	7,3
Meslekteki Kıdem Yılıınız	1 yıldan az	7	3,0
	1-4 yıl	20	8,6
	5-10 yıl	57	24,5
	11-15 yıl	50	21,5
	16-20 yıl	53	22,7
	21 yıl ve üstü	46	19,7
Çalıştığınız Kurum	Devlet üniversitesi	211	90,6
	Vakıf üniversitesi	22	9,4
Çalıştığınız Mesleki Sanat Eğitimi Kurumu	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	17,2
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	23,2
	Konservatuvar	115	49,4
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	4,3
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	6,0
Uzaktan Eğitimde Ders Verdiğiniz Yüksek Öğretim Kademesi	Ön lisans	3	1,3
	Lisans	138	59,2
Uzaktan Eğitim Deneyiminiz	Lisans ve lisansüstü	92	39,5
	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	84,1
	1-5 yıl	21	9,0
	5 yıldan fazla	14	6,0
Vermiş Olduğunuz Dersler İçin Uzaktan Eğitim Yapabilecek Şartlara Sahip misiniz?	Cevaplamayan Kişi	2	0,9
	Evet	189	81,1
	Kısmen	41	17,6
	Hayır	3	1,3
	Toplam	233	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi göre katılımcıların %48,5’i (n=113) kadın, %51,5’i (n=120) erkek; %12,9’nun (n=30) profesör, %16,7’nin (n=30) doçent, %29,2’nin (n=68) doktor öğretim üyesi, %32,2’nin (n=75) öğretim görevlisi, %1,7’nin (n=4) uzman, %7,3’nün (n=17) araştırma görevlisi oldukları; katılımcıların %21,5’nin (n=50) mesleki kıdeminin 11-15 yıl, %3’nün (n=7) 1 yıldan az, %19,7’nin (n=46) ise 21 yıl ve üstü oldukları; %90,6’nın (n=211) devlet üniversitesi, %9,4’nün (n=22) özel üniversitede çalıştıkları tespit edilmiştir.

Katılımcıların %17,2’nin (n=40) Güzel Sanatlar Fakültesinde, %23,2’nin (n=54) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde, %49,4’nün (n=115) Konservatuvar, %4,3’nün (n=10) Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde, %6,0’nin (n=14) ise Sanat ve Tasarım Fakültesinde eğitim verdikleri; %59,0’nun (n=138) lisans, %39,5’nin (n=92) Lisans ve lisansüstü seviyesinde eğitim verdikleri; %84,1’nin (n=196) uzaktan eğitim deneyiminin sadece pandemi süreci ile sınırlı

olduğu; %81,1'nin (n=189) ise vermiş olduğunuz dersler için uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 2

Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Görev Yaptıkları Şehirlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Bölge	İller	f	%
Marmara Bölgesi	Balıkesir (3, %1,29), Çanakkale (4, %1,72), Edirne (5, %2,15), İstanbul (69, %29,61), Kocaeli (12, %5,15), Sakarya (2, %0,86), Tekirdağ (2, %0,86), Yalova (3, %1,29)	100	42,92
Karadeniz Bölgesi	Bolu (1, %0,43), Giresun (4, %1,72), Kastamonu (1, %0,43), Ordu (7, %3,00), Samsun (1, %0,43), Tokat (4, %1,72), Trabzon (20, %8,58), Zonguldak (3, %1,29)	41	17,60
İç Anadolu Bölgesi	Ankara (20, %8,58), Çankırı (2, %0,86), Eskişehir (7, %3,00), Kayseri (3, %1,29), Kırıkkale (1, %0,43), Sivas (3, %1,29)	36	15,45
Ege Bölgesi	Afyonkarahisar (1, %0,43), İzmir (17, %7,30), Kütahya (1, %0,43), Muğla (14, %6,01)	33	14,16
Doğu Anadolu Bölgesi	Ardahan (2, %0,86), Elazığ (2, %0,86), Erzurum (4, %1,72), Van (4, %1,72)	12	5,15
Akdeniz Bölgesi	Antalya (2, %0,86), Isparta (2, %0,86)	4	1,72
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Diyarbakır (2, %0,86), Şanlıurfa (2, %0,86)	4	1,72
Kıbrıs	Lefkoşa (3, %1,29)	3	1,29

Not: Parantez içerisindeki bilgiler sırasıyla frekans(kişi sayısı) ve yüzde bilgilerini içermektedir.

Tablo 2'de çalışmaya dahil edilen katılımcıların görev yaptıkları illerin ve buldukları bölgelerin frekans dağılımı verilmiştir. 7 bölgede 34 farklı şehirden 230 ve KKTC'den 3 akademisyene ulaşılmıştır. Katılımcıların %42,92'sinin (f=100) Marmara, %17,60'ının (f=41) Karadeniz, %15,45'inin (f=36) İç Anadolu, %14,16'sının (f=33) Ege, %5,15'inin (f=12) Doğu Anadolu, %1,72'sinin (f=4) Akdeniz, %1,72'sinin (f=4) Güneydoğu Anadolu, %1,29'unun (f=3) KKTC'de görev yaptığı belirlenmiştir.

Tablo 3

Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Görev Yaptıkları Alanlara Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Bölüm	f	%
Enstrüman Eğitimi	114	48,93
Ses Eğitimi	27	11,59
Müzikoloji	26	11,16
Teori-Kompozisyon	19	8,15
Tiyatro	7	3,00
Resim	7	3,00
Fotoğraf	5	2,15
Endüstriyel Tasarım	2	0,86
Formasyon (Öğretmenlik Formasyon Dersleri)	4	1,72
Grafik Tasarımı	4	1,72
Sinema Televizyon	4	1,72
Halk Oyunları	3	1,29
Türk Müziği	3	1,29
Tekstil- Moda Tasarım	2	0,86
Heykel	1	0,43
İletişim Tasarımı	1	0,43
Sahne Ve Gösteri Sanatları Yönetimi	1	0,43
Sanat	1	0,43
Sanat Eserleri Konservasyonu Ve Restorasyonu	1	0,43
Seramik- Cam	1	0,43
Toplam	233	100,0

Tablo 3'e göre katılımcıların %48,9'u (n=114) Enstrüman Eğitimi alanında iken, %11,2'si (n=26) Müzikoloji. %11,6'sı (n=27) ses eğitimi ve %8,2'nin ise Teori-Kompozisyon alanlarında oldukları tespit edilmiştir. Ağırlıklı katılımın müzik ile ilgili alanlardan olduğu görülmektedir.

Veri toplama araçları

Araştırmacı tarafından hazırlanan, katılımcıların demografik durumlarını belirlemek için hazırlanan kişisel bilgi formu ile. Yıldız (2015) tarafından geliştirilen 16 maddelik Uzaktan Eğitime Yönelik Yarar Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Uzaktan Eğitime Yönelik Yarar Algısı Ölçeği, uzaktan eğitimde ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin yarar algılarını belirleyebilmek için araştırma kapsamında geliştirilmiş 16 maddelik bir ölçektir. Ölçek beşli likert tipindedir ve seçenekler "1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde düzenlenmiştir. Ölçeğin öğrenme ürünlerinin etkililiği, öğrenme yaşantılarının zenginliği ve sistemin ekonomikliği adında üç alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlara ilişkin güvenilirlik katsayıları sırası ile 0,92, 0,84 ve 0,62 olarak; tüm ölçek için ise 0,91 olarak hesaplanmıştır (Yıldız, 2015). Mevcut çalışmada ise ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,95 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik katsayıları sırasıyla 0,94, 0,87, 0,80 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan E-81614018-000-229 sayılı yazı ile etik kurul izni alınmıştır. Kullanılan demografik bilgi formu ve ölçekler Google Formlar üzerinden hazırlanıp ülke çapında ve Kuzey Kıbrıs'ta 35 farklı şehirden üniversitelerin konservatuvar, güzel sanatlar fakültesi, sanat ve tasarım fakülteleri, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri ve müzik ve sahne sanatları fakültelerinde görev yapan akademisyenlere elektronik posta yoluyla ve etik kurul onay belgesi ile yollanmıştır. 10/03/2021, 17/04/2021 tarihleri arasında 233 akademisyenden gelen yanıt sonrası veri toplama işlemi sonlandırılmıştır.

Verilerin analizi

Verilerin analizi SPSS 22.0 istatistik programında yapılmıştır. Sosyo-Demografik veriler için tanımlayıcı istatistikler frekans analizi ile yapılmıştır. Akademisyenlerin uzaktan öğretime yönelik yarar algısı düzeylerini belirlemek için ölçekten elde edilen puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerinden yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik testler kullanılmıştır. Ancak gruplardaki kişi sayısının 20'nin altına düştüğü durumlarda non-parametrik testler kullanılmıştır. Bu durumda anlamlı ilişki olduğu belirlenen gruplarda PostHoc için Bonferroni düzeltmeli puanlar kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında veri toplama araçları ile elde edilen bulgular ortaya konulmuştur.

Akademisyenlerin demografik bilgilerine yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerden demografik bilgi formu aracılığı ile elde edilen bulgular ortaya konmuştur. Cinsiyet, akademik unvan, mesleki kıdem, kurum türü, mesleki sanat eğitimi kurum türü, ders verilen yüksek öğretim kademesi, uzaktan eğitim deneyim süresi ile uzaktan eğitim yapabilme şartlarına uygunluk durumuna yönelik bulgular bulunmaktadır.

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5
Cinsiyete Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan İlişkisiz Grup t Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Yarar Algısı Toplam	Kadın	113	2,9386	0,93235	-0,458	0,648
	Erkek	120	2,9969	1,00638		
Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği	Kadın	113	2,7080	0,99205	-0,532	0,647
	Erkek	120	2,7796	1,06125		
Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği	Kadın	113	2,8938	1,14717	-0,202	0,595
	Erkek	120	2,9250	1,20802		
Sistemin Ekonomikliği	Kadın	113	3,4912	0,99436	-0,353	0,840
	Erkek	120	3,5396	1,09141		

Tablo 5’te görüldüğü gibi, cinsiyete göre uzaktan eğitime ilişkin yarar algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan ilişkisiz grup t testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,05$).

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı puanlarının akademik unvanlarına göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı puanlarının akademik unvanlarına göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6
Akademik Unvana Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	Ünvan	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=5	p
Yarar Algısı Toplam	Profesör	30	3,0979	1,15369	125,90	0,908	0,970
	Doçent	39	2,9631	0,99057	114,45		
	Doktor öğretim üyesi	68	2,9430	0,92266	116,78		
	Öğretim görevlisi	75	2,9642	0,95447	116,51		
	Uzman / Okutman	4	3,0469	0,91909	124,50		
	Araştırma görevlisi	17	2,8566	0,94934	108,44		
	Toplam	233	2,9686	0,96953			
Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği	Profesör	30	2,9852	1,21707	129,22	1,466	0,917
	Doçent	39	2,7521	1,05946	115,88		
	Doktor öğretim üyesi	68	2,7173	0,92354	117,78		
	Öğretim görevlisi	75	2,7022	1,04872	113,83		
	Uzman / Okutman	4	2,7222	0,79349	119,63		
	Araştırma görevlisi	17	2,6078	1,00854	108,24		
Toplam	233	2,7449	1,02669				
Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği	Profesör	30	2,9778	1,40588	120,05	3,005	0,699
	Doçent	39	2,9829	1,22582	121,45		
	Doktor öğretim üyesi	68	2,8480	1,21001	114,60		
	Öğretim görevlisi	75	2,9111	1,05172	116,41		
	Uzman / Okutman	4	3,6667	0,90267	163,38		
	Araştırma görevlisi	17	2,6863	1,13328	102,71		
Toplam	233	2,9099	1,17647				

Tablo 6 (devamı)

Ölçek	Ünvan	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=5	p
Sistemin Ekonomikliği	Profesör	30	3,4417	1,16834	113,13	1,375	0,927
	Doçent	39	3,4231	1,05156	109,59		
	Doktor öğretim üyesi	68	3,5221	0,99601	116,65		
	Öğretim görevlisi	75	3,5933	1,06128	123,64		
	Uzman / Okutman	4	3,3125	1,43433	110,00		
	Araştırma görevlisi	17	3,5441	,93222	114,59		
	Toplam	233	3,5161	1,04351			

Tablo 6’da görüldüğü gibi, akademik unvan türüne göre uzaktan eğitime ilişkin yarar algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,05$).

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların mesleki kıdemlerine göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya atılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların mesleki kıdemlerine göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Mesleki Kıdeme Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	Kıdem	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=5	p
Yarar Algısı Toplam	1 yıldan az (A)	7	2,6339	1,04173	96,57	14,290	0,014* C-F D-F
	1-4 yıl (B)	20	2,8813	0,92010	108,00		
	5-10 yıl (C)	57	2,8224	0,87267	107,23		
	11-15 yıl (D)	50	2,7825	0,92567	104,27		
	16-20 yıl (E)	53	2,9752	0,97430	117,94		
	21 yıl ve üstü (F)	46	3,4334	1,02912	148,88		
	Total	233	2,9686	0,96953			
Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği	1 yıldan az (A)	7	2,4921	1,04990	103,14	14,177	0,015* C-F
	1-4 yıl (B)	20	2,6167	1,01738	108,20		
	5-10 yıl (C)	57	2,5166	0,95223	102,40		
	11-15 yıl (D)	50	2,6044	0,93210	108,22		
	16-20 yıl (E)	53	2,7505	0,98828	118,92		
	21 yıl ve üstü (F)	46	3,2681	1,12353	148,36		
	Total	233	2,7449	1,02669			
Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği	1 yıldan az	7	2,6667	1,18634	103,57	9,604	0,087
	1-4 yıl	20	2,6833	1,12637	103,28		
	5-10 yıl	57	2,8596	1,13555	114,88		
	11-15 yıl	50	2,6800	1,10238	104,24		
	16-20 yıl	53	2,8994	1,17776	116,17		
	21 yıl ve üstü	46	3,3696	1,25359	142,47		
	Total	233	2,9099	1,17647			
Sistemin Ekonomikliği	1 yıldan az	7	2,9286	1,38980	86,36	10,195	0,070
	1-4 yıl	20	3,6250	0,85263	118,93		
	5-10 yıl	57	3,4825	0,92324	112,96		
	11-15 yıl	50	3,2600	1,11799	102,18		
	16-20 yıl	53	3,5377	1,03589	117,45		
	21 yıl ve üstü	46	3,8533	1,06664	141,41		
	Total	233	3,5161	1,04351			

* $p<0,05$.

Tablo 7’de görüldüğü gibi, akademisyenlerin mesleki kıdemlerine göre Uzaktan Eğitime Yönelik Yarar Algısı Ölçeği toplam puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2 = 14,290$, $p < 0,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek üzere yapılan post-hoc testi sonucunda 5-10 yıl ve 21 yıl ve üstü kıdeme sahip akademisyenler arasında 21 yıl ve üstü kıdeme sahip akademisyenler lehine, 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü kıdeme sahip akademisyenler arasında 21 yıl ve üstü kıdeme sahip akademisyenler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Akademisyenlerin mesleki kıdemlerine göre Uzaktan Eğitime Yönelik Yarar Algısı Ölçeği Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2 = 14,177$, $p < 0,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek üzere yapılan post-hoc testi sonucunda 5-10 yıl kıdeme sahip ve 21 yıl ve üstü kıdeme sahip akademisyenler arasında, 21 yıl ve üstü kıdeme sahip akademisyenler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Akademisyenlerin mesleki kıdemlerine göre Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği ve Sistemin Ekonomikliği alt ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p > 0,05$).

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların çalıştıkları kurumlara göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların çalıştıkları kurumlara göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Çalışılan Kurum Türüne Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan İlişkisiz Grup T-Testi Sonuçları

Ölçek	Kurum	N	Ort.	SS	t	p
Yarar Algısı Toplam	Devlet üniversitesi	211	2,9387	0,95222	-1,463	0,145
	Özel üniversite	22	3,2557	1,10547		
Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği	Devlet üniversitesi	211	2,7083	1,00479	-1,692	0,092
	Özel üniversite	22	3,0960	1,18599		
Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği	Devlet üniversitesi	211	2,8863	1,16960	-0,949	0,344
	Özel üniversite	22	3,1364	1,24577		
Sistemin Ekonomikliği	Devlet üniversitesi	211	3,4964	1,03437	-0,890	0,375
	Özel üniversite	22	3,7045	1,13556		

Tablo 8’de görüldüğü gibi, çalışılan kurum türüne göre uzaktan eğitime ilişkin yarar algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan ilişkisiz grup t testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p > 0,05$).

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların görev yaptıkları mesleki sanat eğitimi kurumuna göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların görev yaptıkları mesleki sanat eğitimi kurumuna göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9’da görüldüğü gibi çalışılan mesleki sanat eğitim kurumunun sadece Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği ile istatistiksel anlamlılık gösterdiği anlamlılığın Güzel Sanatlar Fakültesi-Konservatuvar ve Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi- Sanat ve Tasarım Fakültesinde çalışan kişiler arasında olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Sanat ve Tasarım Fakültesinde görev yapanların Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9

Çalışılan Mesleki Sanat Eğitimi Kurumu Türüne Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	Mesleki Sanat Eğitimi Kurum Türü	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=4	p
YAT	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	2,8516	1,07480	109,83	7,725	0,102
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	3,0949	0,91419	125,91		
	Konservatuvar	115	2,9147	0,99871	112,58		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	2,6438	0,50436	93,95		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	3,4911	0,68591	155,89		
	Toplam	233	2,9686	0,96953			
ÖÜE	Güzel Sanatlar Fakültesi (A)	40	2,6583	1,11037	110,56	11,434	0,022* A. C. D-E
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (B)	54	2,9527	0,89009	132,54		
	Konservatuvar (C)	115	2,6357	1,07661	108,74		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi (D)	10	2,3778	0,55728	95,15		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi (E)	14	3,3492	0,83587	158,89		
	Toplam	233	2,7449	1,02669			
ÖYZ	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	2,8167	1,24253	111,43	4,508	0,342
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	2,9074	1,23610	116,20		
	Konservatuvar	115	2,9217	1,18415	117,66		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	2,4667	0,72350	93,00		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	3,4048	0,85912	147,75		
	Toplam	233	2,9099	1,17647			
SE	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	3,3125	1,12054	104,29	3,558	0,469
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	3,5556	0,98654	117,31		
	Konservatuvar	115	3,5370	1,11077	120,37		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	3,3750	0,56826	99,95		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	3,8750	0,60248	136,57		
	Toplam	233	3,5161	1,04351			

Not. YAT: Yarar Algısı Toplam; ÖÜE: Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği; ÖYZ: Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği; SE: Sistemin Ekonomikliği.

* $p < 0,05$.

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların ders verdikleri öğretim kademesine göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların ders verdikleri öğretim kademesine göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10

Ders Verilen Yüksek Öğretim Kademesine Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	Yükseköğretim Öğretim kademesi	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
YAT	Ön lisans	3	3,166	0,98887	129,17	0,946	0,623
	Lisans	138	2,911	0,93257	113,50		
	Lisans ve lisansüstü	92	3,048	1,02615	121,85		
	Toplam	233	2,968	0,96953			
ÖÜE	Ön lisans	3	3,037	1,12400	134,67	1,510	0,470
	Lisans	138	2,666	,97264	112,63		
	Lisans ve lisansüstü	92	2,852	1,10070	122,97		
	Toplam	233	2,744	1,02669			

Tablo 10 (devamı)

Ölçek	Yükseköğretim Öğretim kademesi	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
ÖYZ	Ön lisans	3	3,111	,50918	133,17	2,904	0,234
	Lisans	138	2,801	1,11804	110,82		
	Lisans ve lisansüstü	92	3,065	1,26398	125,74		
	Toplam	233	2,909	1,17647			
SE	Ön lisans	3	3,500	1,32288	118,17	0,474	0,789
	Lisans	138	3,5435	1,06191	119,47		
	Lisans ve lisansüstü	92	3,4755	1,01842	113,26		
	Toplam	233	3,5161	1,04351			

Not. YAT: Yarar Algısı Toplam; ÖÜE: Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği; ÖYZ: Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği; SE: Sistemin Ekonomikliği

Tablo 10’da görüldüğü gibi, ders verilen yüksek öğretim kademesine göre uzaktan eğitime ilişkin yarar algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,05$).

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların uzaktan eğitim deneyim sürelerine göre farklılaşmasına yönelik bulgular:

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların uzaktan eğitim deneyim sürelerine göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Uzaktan Eğitim Deneyim Süresine Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	Uzaktan Eğitim Deneyim Süresi	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
Yarar Algısı	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	2,9123	0,95955	112,67	3,334	0,189
	1-5 yıl	21	3,2738	1,02574	137,76		
	5 yıldan fazla	14	3,1518	0,92790	130,04		
	Toplam	231	2,9597	0,96641			
Öğrene Ürünlerinin Etkinliği	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	2,6916	1,01618	113,38	2,255	0,324
	1-5 yıl	21	3,0370	1,05194	135,40		
	5 yıldan fazla	14	2,8730	1,04218	123,57		
	Toplam	231	2,7340	1,02185			
Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	2,8588	1,15762	113,39	2,016	0,365
	1-5 yıl	21	3,1587	1,28504	129,21		
	5 yıldan fazla	14	3,1667	1,25915	132,75		
	Toplam	231	2,9048	1,17526			
Sistemin Ekonomikliği	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	3,4490	1,04756	112,16	4,606	0,100
	1-5 yıl	21	3,8929	0,99866	142,57		
	5 yıldan fazla	14	3,7679	0,96807	129,89		
	Toplam	231	3,5087	1,04436			

Tablo 11’de görüldüğü gibi, uzaktan eğitim deneyim süresine göre uzaktan eğitime ilişkin yarar algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,05$).

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların buldukları ortamda uzaktan eğitim yapabilme şartlarına göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinden aldıkları puanların buldukları ortamda uzaktan eğitim yapabilme şartlarına göre farklılaşmasına yönelik bulgular Tablo 12’de ortaya konmuştur.

Tablo 12

Uzaktan Eğitim Yapabilme Şartlarına Sahip Olma Durumuna Göre Uzaktan Eğitim Yarar Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	Uzaktan Eğitime İlişkin Şartlara Sahip Olma	N	Ort.	SS	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
Yarar Algısı Toplam	Sahip Olan	189	3,0036	0,99930	118,88	3,078	0,215
	Kısmen	41	2,8735	0,80810	113,07		
	Sahip Olmayan	3	2,0625	0,76035	52,00		
	Toplam	233	2,9686	0,96953			
Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği	Sahip Olan	189	2,7660	1,06216	117,72	2,164	0,339
	Kısmen	41	2,7073	0,84975	117,82		
	Sahip Olmayan	3	1,9259	0,84132	60,17		
	Toplam	233	2,7449	1,02669			
Öğrenme Yaşantılarının Zenginliği	Sahip Olan	189	2,9700	1,21493	120,10	4,790	0,091
	Kısmen	41	2,7317	0,92562	108,16		
	Sahip Olmayan	3	1,5556	0,96225	42,67		
	Toplam	233	2,9099	1,17647			
Sistemin Ekonomikliği	Sahip Olan	189	3,5635	1,06719	120,89	4,871	0,088
	Kısmen	41	3,3537	0,93370	103,68		
	Sahip Olmayan	3	2,7500	0,43301	54,17		
	Topam	233	3,5161	1,04351			

Tablo 12’de görüldüğü gibi, uzaktan eğitim akademisyenlerin uzaktan eğitim yapabilme şartlarına göre uzaktan eğitime ilişkin yarar algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,05$).

Uzaktan eğitime yönelik yarar algısı ölçeğinde yer alan alt boyutlara ait soruların ortalama puanlarının belirlenmesine yönelik bulgular

Tablo 13’te Uzaktan Öğretime Yönelik Yarar Algısı Ölçeğinde Sorulan Sorulara Yönelik verilen cevapların ortalama puanları ortaya konulmuştur analizler ortaya konmuştur.

Tablo 13

Uzaktan Öğretime Yönelik Yarar Algısı Sorularının Ortalama Puanları

Ölçek İfadesi	Ort.	SS
Uzaktan eğitim, etkili öğrenmeler sağlar.	2,72	1,251
Uzaktan eğitim bağımsız öğrenme becerilerini geliştirir.	3,11	1,126
Uzaktan eğitim çok yönlü öğrenme olanakları sunar.	3,08	1,190
Uzaktan eğitim eleştirel düşünme becerilerini geliştirir.	2,76	1,222
Uzaktan eğitim öğrenmeyi motive eder.	2,27	1,256
Uzaktan eğitim katılımı artırır.	2,28	1,350
Uzaktan eğitim yaratıcılığı geliştirir.	2,56	1,220
Uzaktan eğitim zamandan tasarruf sağlar.	3,58	1,406
Uzaktan eğitim tartışmaları zenginleştirir.	2,73	1,239
Uzaktan eğitim daha çok öğrenciye ulaşmayı sağlar.	3,20	1,410
Uzaktan eğitim bireysel farklılıklara hizmet etmeyi kolaylaştırır.	2,61	1,373
Uzaktan eğitim daha fazla öğretim materyali kullanmayı sağlar.	3,11	1,357
Uzaktan eğitim değerlendirme için veri kaynaklarını zenginleştirir.	3,01	1,228
Uzaktan eğitim öğrenciye zaman kazandırır.	3,62	1,308
Uzaktan eğitim mekân esnekliği sağlar.	4,05	1,234
Uzaktan eğitim sınıf yönetimini kolaylaştırır.	2,81	1,306

Tablo 13’te gibi uzaktan öğretime yönelik yarar algısı sorularının ortalamaları yer almaktadır. En yüksek ortalama (4,05) “Uzaktan eğitim mekân esnekliği sağlar.” sorusunda, en düşük ortalama (2,27) “Uzaktan eğitim öğrenmeyi motive eder.” sorusunda elde edilmiştir.

Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik olumlu ya da olumsuz görüşlerini belirlenmesine yönelik sorulan açık uçlu soruya verilen cevaplara yönelik bulgular

Ankette son soru olarak yöneltilen “Alanınızda uzaktan eğitim ile ilgili olumlu ya da olumsuz düşünceleriniz varsa lütfen aşağıda belirtiniz” ifadesine katılımcılardan 74’ü yanıt vermiştir. Bu yanıtlar incelendiğinde olumsuz görüşlerin ağırlıkta olduğu görülmüştür. Katılımcılar olumlu ve olumsuz görüşlerini bir arada da verebilmiştir. Bu görüşlerinin sınıflandırılması ile oluşan bazı alt temalar aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Temalar incelendiğinde özellikle uygulamalı derslerde karşılaşılan sorunların dile getirildiği görülmektedir. Ayrıca bununla ilişkili olarak da derslerin verimsiz olduğu düşünülmektedir. Olumlu görüşlerin ise teorik derslerde yeni imkanların ortaya çıkması ile kazanımların artacağı düşüncesi etrafında şekillendiği görülmüştür.

Tablo 14

Uzaktan Eğitim İle İlgili Olumlu/Olumsuz Görüşlerin Değerlendirilmesi

Temalar	Sayı
Olumlu Görüşler	
• Teorik Alanlarda Kullanım	24
Olumsuz Görüşler	
• Uygulama (pratik) sorunları	36
• Verimsiz	35
• Teknik altyapı yetersizlikleri	18
• Ekstra iş yükü	2

Katılımcıların görüşlerinde bazı örnekler şu şekildedir:

“Sanat alanları uzaktan eğitim ile gerçekleşmesi mümkün olmayan dersler içermektedir. Bu yüzden uzaktan eğitim, özellikle müzik, tiyatro gibi sahne sanatlarının uygulama aşamalarında büyük sorunları da beraberinde getirmektedir. Yaklaşık bir yıldır uzaktan eğitimi çeşitli derslerimde (işitme, orkestra, çalgı) tecrübe eden biri olarak, uzaktan eğitimin müziğin üretim sürecini ve icrasal boyutunu ortadan kaldırdığı düşüncesindeyim.”

“Bireysel Çalgı dersleri için ve diğer teorik dersler için uygun rahat bir şekilde yapılabilir ancak toplu Çalgı dersleri koro dersleri gibi dersler de ses gecikmeleri nedeniyle ders işlemek oldukça zor. Bu dersler anlamında Kazanımların elde edilemediğini düşünüyorum.”

“Karşılaştığım olumsuzluklarla ilgili olarak; internetin sunmuş olduğu veri iletim hızının düşüklüğü nedeniyle öğrenciyle birlikte çalma olanağının olmayışı, öğrenci konuşurken veya çalarken konuşmak istediğimde ses iletiminde kopmaların yaşanması, öğrencilerin teknoloji konusundaki donanımsal yetersizliklerinin (monitör, mikrofon vs.) eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilemesi örnek olarak gösterilebilir.”

“Uzaktan eğitimi çalgı eğitimi alanında incelediğimizde en olumsuz yönünün özellikle piyano eğitimi alanında olduğunu söylemek mümkün. Çünkü bu çalgının temin edilmesi diğer çalgılara nazaran daha zor olduğu için çalgı olmadığında derslerde ciddi anlamda aksaklıklar yaşanıyor. Dijital piyano olarak bile öğrencilerin bu çalgıyı temin etmede zorluk çektiği görülmektedir.”

“İnternet hızı sebebiyle aynı anda ritim melodi ve eşlik yapabilme imkânlarını kısıtlı buluyorum”

“Uygulamalı dersler için aktif ve kalıcı eğitim değildir.”

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Pandemi süreciyle uygulanmaya başlanan uzaktan eğitim, sanat eğitiminde ve sanat eğitiminin her türünde geleneksel eğitim öğretim yaklaşımlarını ciddi bir biçimde etkilemiş ve bazı sanat dallarında yüzyıllar öncesinden gelen eğitim ve öğretim biçimlerinin değişmelerine sebebiyet vermiştir. Bu sürecin sonrasında bile yaşanan deneyimin dünyada ve ülkemizde eğitim öğretim yaklaşımları üzerinde ciddi etkisi olacağı görülmektedir. Bu sürecin daha faydalı olması uygulamalı alanları yoğun bir şekilde barındıran sanat eğitimi için çok önemlidir. Bu süreç akademisyenler ile beraber öğrencileri ve idarecileri çok zorlamıştır. Araştırma içerisinde bulunan akademisyenlerin yoğun olarak dile getirdikleri nokta uygulamalı derslere yönelik görüşleridir. Okullar sanat eğitimi kurumlarında okuyan öğrenciler için ders işleme süreçleri haricinde pratik yapabilmeye imkânı bulduğu ortamlardır. Trompet çalan bir öğrenci ya da opera bölümünde okuyan bir sopranonun apartman dairesinde pratik yapabilmeye kendisi ve etrafında yaşayan insanlar için zor bir durum teşkil edebileceği için ağırlıklı kurumlarında egzersizlerini yapabilirler. Ayrıca birçok öğrencinin mezuniyet konserleri ve sergileri ve performansları muhakkak uygulamalı olarak normal süreçte yapılmak zorundadır. Araştırma sonuçlarında bakıldığında mesleki sanat eğitim veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik yarar algıları cinsiyet, unvan, devlet ya da özel üniversitede görev yapmaları, çalıştıkları yüksek öğretim kademesi, uzaktan eğitim deneyimleri ve uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olup olmadıklarına göre farklılaşmamaktadır. Sanat ve Tasarım Fakültesinde görev yapan akademisyenlerin lehine ölçek Öğrenme Ürünlerinin Etkinliği puanlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği ortaya konulmuştur. Bunun sebebi olarak bu fakültelerde yer alan Grafik, Tasarım, Reklam, Animasyon Çizgi film gibi bölümlerin derslerinin ağırlıklı olarak bilgisayarla yapıp uzaktan eğitim sürecinde rahatlıkla uygulanabilir türde dersler içeriyor olması olarak düşünülebilir.

Bir diğer farklılık ise akademisyenlerin mesleki kıdemlerinde ortaya çıkmış, anlamlılığın 5-10 yıl-21 yıl ve üstü arasında olduğu; 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip bireylerin Öğrenme Ürünlerinin Etkinliğinden daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde mesleki deneyimi arttıkça karşılaşılan problemlerin çözümünde ve öğretim sürecinin etkin olarak kullanılmasında daha az problemle karşılaştığı ve bu akademisyenlerin süreci deneyimleriyle daha etkin bir şekilde ilerletebildikleri sonucu düşünülebilir.

Ölçek alt boyutlarının içerdiği sorulara bakıldığında öğrenme ürünlerinin etkinliği alt boyutunda uzaktan eğitimin etkin öğrenme sağlayabilmesi, derslere karşı motivasyon ve bireysel farklılıklara hizmet edebilme özelliğine yönelik soruların ortalama puanlarının 2.27, 2.28 ve 2.61 olduğu görülmektedir. Sanat eğitimi kurumlarında göreve yapan akademisyenlerin açık uçlu soruda da özellikle olumsuz olarak görüş belirttiği alanların ağırlıklı bu alanlarda olması gözlemlenmektedir. Genel olarak akademisyenler uzaktan eğitimin uygulamalı ve teorik alanlar açısından destekleyici ve olumlu olduğu görüşünde fakat uygulamalı alanlar için şu an yetersiz ve etkisiz olduğu yönünde görüş bildirmektedirler. Bu da ölçek alt boyutları içinde yer alan öğrenme ürünlerinin etkinliği alt boyutunun içerisinde yer alan önermelerden alınan sonuçlarla paralellik göstermiştir. Yıldız ve Erdem (2018) akademisyenlerin yarar algıları ile uzaktan eğitime ilişkin bilgi birikimlerinin artırılarak öğretim elemanlarının uzaktan eğitim süreçlerinin etkililiğine yönelik inançlarının güçlendirilmesi gerektiğinin önemini belirtmişlerdir. Çalışmada elde edilen sonuçlar Yıldız ve Erdem'in çalışması ile de paralellik göstermektedir.

Öte yandan akademisyenler mekân esnekliği ve zamandan tasarruf sağlaması açısından olumlu ve faydalı bulmuşlardır. Araştırmaya katılan akademisyenlerin derslere katılım, motivasyon ve etkili öğrenme sağlanması bakımından süreç değerlendirmeleri olumsuz yönde olması dikkat edilmesi gereken önemli sonuçlardan biridir. Gürer ve diğerleri (2016) akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek için yapılan nitel çalışmada uzaktan eğitim sisteminin iyileştirilmesine yönelik tavsiyelerde bulunmuşlardır. Akademisyenlere uzaktan eğitimde öğretme yöntem-teknikleri, katılımın artırılmasına yönelik yolları sağlama açısından eğitim

verilmesini önermişlerdir. Araştırmada elde edilen sonuçlar bu çalışma ile de paralellik göstermektedir.

Salgını kontrol altına alma çalışmaları hızla devam etmesine rağmen henüz tam anlamıyla bir kontrol sağlanamamış olması, ne zaman biteceği ve normale dönüş sürecinin belli olmaması sebebi ile uygulama ve pratik alanların yoğun olarak uygulandığı ve çok önemli olduğu sanat eğitimi alanlarında bu sorunun giderilmesine yönelik önlemler alınmalıdır.

Müzik ile ilgili kurumlarda öğrencilerin enstrüman ve ses ile ilgili çalışmalarını yapabilmeleri için mevcut şartların pandemi şartlarına göre düzenlenerek öğrencilere pratik yapabilme alanları sağlanmalıdır. Uzaktan eğitimin hayatın vazgeçilmez bir parçası olduğu bu dönemde teknik altyapı ve erişilebilirlik problemlerinin giderilerek daha sağlıklı ders işlemek için gerekli ortamlar yaratılmalıdır. Eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin üzerinde durularak öğrencilerin yaşamış oldukları imkansızlıkların giderilmesine yönelik çalışmalar ve mali destek, kurumlara sağlanmalıdır. Öğrenmenin etkinliği konusunda uzaktan eğitim sisteminin iyileştirilmesi ve bu etkinliğin uzaktan eğitim platformlarında artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Derslere katılımın artırılması için gerekli çalışmalar yapılmalı ve katılım düşüklüğünün nedenlerinin belirlenmesine ve giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Öğrenme motivasyonlarının düşük olmasının sebeplerini ortaya koyan çalışmalar yapılmalı yükselmesine yönelik önlemler alınmalıdır. Süreç içerisinde öğrenciler, akademisyenler ve aynı şekilde idareciler için psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti sağlanmalıdır. Araştırma daha geniş sayılarda farklı yüksek öğretim kurumlarından katılan akademisyenler ile de yapılarak uzaktan eğitim süreçleri ile yeni bilimsel çıkarımlar yapılmalıdır.

Etik Kurul Onay Bilgileri (The Ethical Committee Approval)

Bu çalışma, Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 09.03.2021 tarih ve E-81614018-000-229 sayılı kararı ile araştırmaya ve yayına etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması (Conflict of Interest)

Yazar, bu çalışma kapsamında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek (Financial Support)

Yazar, bu çalışma için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Kaynaklar

- Ak, Ş., Gökdaş, İ., Öksüz, C. ve Torun, F. (2021). Uzaktan eğitimde eğitimcilerin eğitimi: Uzaktan eğitime yönelik öz yeterlik ve yarar algısına etkisi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi-Auad*, 7(1), 24-44.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- BBC (2020). *Koronavirüs nedir: Covid-19'a karşı hangi önlemler alınmalı, virüsün özellikleri neler?* <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51177538> 26.05.2020 adresinden erişilmiştir.
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G. ve Paskevicius, M. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 Pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.

- Ferri, F., Grifoni, G., & Guzzo, T. (2020). Online learning and emergency remote teaching: Opportunities and challenges in emergency situations. *Societies*, 10(4), 1-18.
- Gürer, M. D., Tekinarslan, E. ve Yavuzalp, N. (2016). Çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 47-78.
- Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*. Retrieved from <https://er.educause.edu/articles/2020/3/thedifferencebetween-emergency-remoteteaching-and-online-learning>.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17. bs.), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi* (32. bs.), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özkoçak, V., Koç, F. ve Gültekin, T. (2020). Pandemilere antropolojik bakış: Koronavirüs (COVID-19) örneği. *Turkish Studies*, 15(2), 1183-1195.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. *Applied Social Research Methods Series*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yamamoto, G. T. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin’de uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarının incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 3297-3309,
- Yıldız, M. (2015). *Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik bilgi, inanç ve uygulamaları arasındaki ilişkiler* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>’nden erişilmiştir (Tez No: 394811).
- Yıldız, M. ve Erdem, M. (2018). An investigation on instructors’ knowledge, belief and practices towards distance education. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 6(2), 1-20.

Extended Abstract

Introduction

Educational institutions in Turkey were affected by the Covid 19 Pandemic and started to implement the distance education model with a great and rapid transformation due to necessity. Due to Covid-19, the conditions in the world are also directing science. Universities choose the way of reaching their students through distance education because of the risk of continuing normal education. States have made these learning methods compulsory. They have encouraged more use of these methods. (Yamamoto and Altun, 2020).

Distance education is the execution of education and training processes with technological support without the physical presence of the student and the educator at the same time. Technological support generally consists of computer, internet and communication platforms where the education process will be carried out. In this way, students and teachers advance their learning processes.

The use of distance education platforms has been discussed for many years in the pre-pandemic period. The fact that millions of students have to stay at home due to the pandemic has made it necessary to conduct education and training processes remotely. (Demir and Özdaş, 2020). The developments in technology and the urgent distance education processes needed due to the pandemic have revealed that technology-supported digital learning and teaching activities are very important. Emergency distance education refers to the temporary transition of education processes carried out in normal processes to alternative options for a certain period of time due to

a sudden crisis (Ferri, Grifoni, & Guzzo, 2020; Hodge, Moore, Lockee, Trust, & Bond, 2020). It would be correct to define the applications made all over the world due to the Covid-19 pandemic as emergency distance education. (Bozkurt et al., 2020; Hodges et al., 2020, cited by Ak et al., 2020).

Due to this rapidly developing process, it has gained importance to inform the instructors and to provide training at regular intervals. Considering that distance education may be at the center of education systems in the future with the experience gained from the pandemic process (Telli Yamamoto, & Altun, 2020), it is a necessity to increase the effectiveness of distance education (Ak et al., 2020).

Practical and applied learning processes have been used effectively in art education since a long time and the artist acquires the background of his professional experience during the art education process. In Turkey, vocational art education has been included in almost all universities for many years and is in demand. Today, academic education is provided in all branches of art across the country with conservatories, Fine Arts Education Departments affiliated to Education Faculties, Fine Arts Faculties, Art and Design Faculties. These schools are Turkey's institutions that train artists, art educators, teachers and academicians. Higher education institutions, which mainly provide practice-based education in many disciplines (music, painting, dance, sculpture, theater, cinema, etc.) in art education, have had to change their teaching systematics and traditions based on long years in the compulsory distance education process. This obligation forced academicians, students and administrators at the beginning of the process, but with the support of distance education platforms and technological infrastructure in the process, the system has reached a significant level and started to function at the end of a year, albeit with its shortcomings. Academicians, who have an important function in the system in the distance education process, have worked with great devotion and made important progress both for the functioning of the system and for the continuation of the courses. The problem of this study is to determine the opinions of the academicians who teach in higher education institutions that provide vocational arts education in the distance education process about the effectiveness and benefit of the system.

During the research process, answers were sought to the following questions:

1. Do the perceptions of academicians working in art education institutions regarding the benefits of distance education differ according to their demographic characteristics?
 - 1.1. Do the perceptions of the academicians working in art education institutions regarding distance education differ according to gender?
 - 1.2. Do the perceptions of the academics working in art education institutions regarding distance education differ according to their academic titles?
 - 1.3. Do the perceptions of the academicians working in art education institutions regarding distance education differ according to the years of professional seniority?
 - 1.4. Do the perceptions of the academics working in art education institutions regarding distance education differ according to the institution (state university, private university)?
 - 1.5. Do the perceptions of the academicians working in art education institutions regarding distance education differ according to the vocational arts education institution?
 - 1.6. Do the perceptions of the benefits of distance education of academicians working in art education institutions differ according to the education level they work in?
 - 1.7. Do the perceptions of the academicians working in art education institutions regarding distance education differ according to their distance education experience?
 - 1.8. Do the perceptions of the benefits of distance education of academicians working in institutions providing art education differ according to the condition of having the conditions for distance education?
2. What are the average scores of the sub-dimensions in the "benefit perception scale" for distance education?
3. What are the positive or negative opinions of academicians about distance education?

Method

The research is basically a mixed method research. Mixed methods research is defined as the researcher combining qualitative and quantitative methods, approaches and concepts within a study or successive studies (Creswell, 2003; Tashakkori & Teddlie, 1998; Johnson & Onwuegbuzie, 2004). In the quantitative aspect of the research, the situation was determined by using the survey model in order to determine the opinions of the academicians about the future of the distance education process, which has been implemented for two periods since March 2020 in Turkey and is still ongoing, within the framework of the sub-dimensions of the effectiveness of their products, the richness of their learning experiences and the economy of the system. Survey model is a research approach that aims to describe a past or present situation as it exists (Karasar, 2008). The study can be described as a correlational research type of searching model based on quantitative screening, especially comparative. Correlational research type of searching models is research models that aim to determine the existence of co-change or the degree of change between two or more variables (Karasar, 2017). The sample group consists of 233 academicians who work in vocational arts education institutions in various cities in Turkey and work in fine arts education departments of different arts and education faculties. The personal information form prepared by the researcher to determine the demographic status of the participants and the Perception of Benefit for Distance Education Scale developed by Yıldız (2015) were used. With the demographic information form to be applied, the scale was conveyed to the participants through a questionnaire to be prepared on the internet, via e-mail and messaging applications. In the study, relational survey study based on comparison, which is one of the quantitative survey types, was used. This model is a research model that aims to determine the existence of change or the degree of change among a large number of variables (Karasar, 2017). A closed question was asked. The answers given to the questions were divided into two themes as positive and negative answers, and the answers given under these themes were gathered under sub-themes, and opinions were tried to be determined.

Result and Discussion

According to the results of the research, the benefit perceptions of academicians working in institutions providing vocational arts education do not differ according to their gender, title, working in state or private university, higher education level they work, distance education experience and whether they have the conditions for distance education. It has been revealed that the Effectiveness of Learning Materials scores of the scale show a significant difference in favor of the academicians working in the Faculty of Art and Design. Another difference emerged in the professional seniority of academicians; the significance is between 5-10 years-21 years and over; It has been determined that individuals with a professional seniority of 21 years or more get higher scores from the Effectiveness of Learning Products. Although the efforts to contain the pandemic continue rapidly, precautions should be taken to eliminate this problem in the fields of art education, where the application and practical areas are intensely applied and are very important due to the fact that they have not been fully controlled yet, and the time it will end and the process of returning to normal is not clear.

In order for students to be able to work on the instrument and sound in music-related institutions, it should be arranged according to the pandemic conditions of the current conditions and the students should be provided with practice areas. In this period when distance education is an indispensable part of life, technical infrastructure and accessibility problems should be eliminated and necessary environments should be created to teach healthier lessons. By emphasizing the principle of equal opportunity in education, studies and financial support should be provided to institutions to eliminate the impossibilities experienced by students. Efforts should be made to improve the distance education system on the effectiveness of learning and to increase this efficiency in distance education platforms. Studies should be carried out to determine and eliminate the causes of low participation. Research should be conducted to reveal the reasons for low learning motivation.